

Medierapportering om en känd persons självmord kan leda till fler självmord

Rapportering i media om en känd persons självmord eller om det tillvägagångssätt som användes vid en känd persons självmord kan leda till en ökning av självmord i befolkningen. Det visar en systematisk litteraturoversikt och metaanalys. Resultaten framhåller vikten av att följa de etiska riktlinjerna för en ansvarsfull medierapportering om självmord.

Risken för självmord ökade med i genomsnitt 13 procent i befolkningen efter att media rapporterat om en känd persons självmord. Det visar Thomas Niederkrotenthaler och hans kollegor i en systematisk litteraturoversikt och metaanalys. Om media dessutom rapporterade om det tillvägagångssätt som hade använts vid självmordet, ökade antalet självmord med i genomsnitt 30 procent för just den metoden (se tabellen).

Forskarna nämner flera tänkbara orsaker som kan förklara varför medierapportering om en känd persons självmord kan leda till fler självmord i befolkningen. En sådan orsak skulle kunna vara att intensiv rapportering i media om en känd persons självmord kan leda till en normalisering av självmord som ett sätt att hantera svårigheter.

Resultaten tyder inte på att en generell rapportering om självmord i media ökar risken för fler självmord i befolkningen.

BAKGRUND, SYFTE OCH METOD

Världshälsoorganisationen (WHO) har tagit fram riktlinjer för ansvarsfull medierapportering om självmord. Dessa handlar bland annat om att undvika redovisning av specifika självmordsmetoder och att avstå från upprepad rapportering om samma självmord, samt att vara återhållsam vid rapportering om en känd persons självmord.

När en känd persons självmord får till följd att andra imiterar handlingen, kallas det för Werther-effekten. I den aktuella studien har forskarna studerat denna effekt genom att undersöka om det finns ett samband mellan medierapportering om självmord, speciellt bland kända personer, och efterföljande ökning av antalet självmord i befolkningen. Medierapportering definierades som alla icke-fiktiva berättelser om självmord på tv, i tryckt media eller på internet.

Sammanlagt 31 studier, publicerade 1974–2019 och som omfattade perioden 1947–2016, analyserades med hjälp av kvalitativa metoder. Av studierna kom 13 från Asien, 10 från Europa, 7 från Nordamerika och en från Australien. 20 studier som bedömdes ha minst risk för systematiska fel valdes ut och inkluderades i en metaanalys, vars resultat presenteras i tabellen. Studierna hade en uppföljningstid på 1–60 dagar efter att media rapporterat om självmord.

Effekter av medierapportering om självmord

Medierapportering om	Antal studier	RR (KI 95 %)
en känd persons självmord	14	1,13 (1,08–1,18)
tillvägagångssätt vid en känd persons självmord	11	1,30 (1,18–1,44)
självmord generellt	5	1,002 (0,997–1,008)

RR = relativ risk anger en riskkvot mellan medierapportering och självmord i befolkningen. En relativ risk över 1 betyder att det finns en ökad risk. KI = konfidensintervall anger spannet inom vilket det sanna medelvärdet ligger (anges ofta med 95 % säkerhet).

MÅLGRUPP Det här faktabladet riktar sig till beslutsfattare och tjänstemän och andra som arbetar med suicidprevention, exempelvis på regional eller lokal nivå. Faktabladet riktar sig också till personer som rapporterar om suicid, exempelvis journalister.

REFERENS Niederkrotenthaler T, Braun M, Pirkis J, Till B, Stack S, Sinyor M, m.fl. Association between suicide reporting in the media and suicide: systematic review and meta-analysis. *BMJ* 2020;368:m575 doi: 10.1136/bmj.m575.